

# Spori majhne vrednosti

Spori majhne vrednosti so tisti, pri katerih vrednost spornega predmeta ne presega 834,59 evrov (200.000 SIT). Potrošniki se s tovrstnimi spori srečujejo kar pogosto, ko na primer ne želijo plačati po njihovem mnenju neupravičeno zaračunanega zneska na položnici, ko od povzročitelja škode na vozilu zahtevajo plačilo odškodnine...

Za spore majhne vrednosti veljajo posebna, poenostavljena pravila pravnega postopka, ki se razlikujejo od splošnega pravnega postopka. Ta pravila bi morali vsi potrošniki dobro poznati, vendar jih ne, o čemer pričajo tudi primeri iz naše svetovalne prakse. Nepoznavanje procesnih pravil pri sporih majhne vrednosti je lahko razlog, da potrošnik pravdo izgubi, čeprav je bil sicer njegov zahtevek oziroma ugovor nesporen. V tokratnem paragrafu zato namenjamo tej temi nekaj več besed.

Za VIP: mag. Simona Kolar

Postopek v sporih majhne vrednosti določa Zakon o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP) v členih od 442 do 458. Postopek je rezultat kompromisa med dvema načeloma, da se sodišče naj ne bi ukvarjalo z malenkostmi in ustavne pravice do sodnega varstva. Pravljanje je torej načeloma dopustno tudi za najmanjše zneske, vendar pa poteka po poenostavljenem postopku, kar sicer zmanjšuje kvaliteto pravnega varstva na še dopustni minimum. Poenostavitev postopka je potrebna zaradi upoštevanja načela ekonomičnosti in pospešitve postopka, saj bi lahko stroški postopka, če bi tudi za spore majhne vrednosti uporabljali klasična pravila pravnega postopka, tudi nekajkrat preseglji zahtevek, kar zagotovo ni namen sodnega varstva. Postopki v sporih majhne vrednosti potekajo na okraj-

nem sodišču pred sodnikom posameznikom.

## Najpomembnejša posebnost

V postopku spora majhne vrednosti mora tožeča stranka v tožbi navesti vsa dejstva in predložiti tudi vse dokaze, tožena stranka pa mora dejstva in dokaze predložiti v odgovoru na tožbo. Podati ga mora v osmih dneh od prejema tožbe. Vsaka stranka lahko kasneje vložiti le še eno pripravljeno vlogo. Tožeča stranka lahko to vlogo vložiti v osmih dneh po prejemu odgovora na tožbo in v njej odgovori na navedbe v odgovoru na tožbo. Tožena stranka lahko pripravljeno vlogo vložiti v osmih dneh po prejemu pripravljene vloge tožeče stranke in v njej odgovori na njene navedbe v pripravljani vlogi. Dejstva in dokazi, ki jih stranki navajata v poznejših

vlogah, se ne upoštevajo! Pravdni stranki torej na glavni obravnavi ne moreta navajati nobenih novih dejstev in predlagati nobenih novih dokazov. Sodišče jih ne bo (ne sme) upoštevalo, zato je zelo pomembno, da sta stranki v svojih pisnih vlogah zelo pozorni in temeljiti - torej da v njih navedeta vsa dejstva in da priložita ali predlagata vse dokaze. Seveda ne smeta zamuditi rokov.

## Pravda je lahko izgubljena zaradi nepoznavanja postopka

Toženec, ki se v odgovoru na tožbo za plačilo dolga sklicuje, da je dolg plačal, mora dokazila o plačilu, na primer fotokopije plačanih položnic, priložiti že v odgovoru na tožbo. V praksi se večkrat zgodi, da stranke (predvsem tiste, ki nimajo odvetnikov) dokaze prinesejo na glavno obravnavo, sodišče pa jih ne sme

upoštevati. Zato bo toženec, čeprav je dolg resnično plačal, tožbo izgubil in bo moral dolg plačati še enkrat (da bo dobil povrnjeno dvojno plačilo, bo moral sprožiti nov sodni postopek).

## Druge posebnosti

### Sodba brez glavne obravnave

Sodišče lahko izda odločbo tudi brez razpisa naroka na glavno obravnavo, če po prejemu odgovora na tožbo oz. po prejemu pripravljanih vlog ugotovi, da dejansko stanje med strankama ni sporno.

Oglejmo si primer: Družba za telekomunikacije je tožila dolžnico, ker ni poravnala več računov. Dolžnica je v odgovoru na tožbo sicer priznala, da položnic ni plačala, vendar je ugovarjala, da je zahtevek tožnice zastaral. Zastaranje

terjatev pa je stvar materialnega prava in ne dejanskega stanja, zato bo sodišče izdalo sodbo brez glavne obravnave. V sodbi pa bo odločilo o utemeljenosti oziroma neutemeljenosti ugovora zastaranja glede na veljavno zakonodajo.

### Sodba zaradi odpovedi

Tožeča stranka se mora zagotovo udeležiti razpisanega naroka na glavno obravnavo, sicer sodišče šteje, da se je stranka zahtevku odpovedala. Sodišče bo izdalo sodbo zaradi odpovedi.

### Razlogi za pritožbo so omejeni

Pri sporih majhne vrednosti ne obstaja mirovanje postopka, sklepe sodišča pa je mogoče izpodbijati le s pritožbo zoper odločbo, s katero je postopek končan. Sodbo ali sklep sodišča, ki je bila izdana v postopku majhne vrednosti, je mogoče izpodbijati le zaradi bistvenih procesnih kršitev in zaradi napačne uporabe materialnega prava, ne pa zaradi napačnega ali nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja.

Tako na primer stranka v pritožbi zoper sodbo, ki je bila izdana v postopku spora majhne vrednosti, ne bo mogla izpodbijati odločitve sodišča, da si od tožnika denarja ni sposodila, ampak ga je dobila v dar.

### Pogosti primeri

Pravdna sodišča obravnavajo največ sporov majhne vrednosti, ko dolžniki na podlagi verodostojne listine uspejo z ugovorom zoper sklep o izvršbi v izvršilnem postopku, zato izvršilno sodišče svoj sklep o izvršbi razveljavi in spor prepuusti pravnemu sodišču.

Oglejmo si primer spora zaradi izvršbe: Komunalno podjetje je zoper potrošnika vložilo predlog za izvršbo, ker več mesecev ni plačal komunalnih storitev v skupnem znesku 350 EUR. Sodišče je izvršilnemu predlogu podjetja ugodilo in izdalo sklep o izvršbi. Dolžnik je zoper sklep o izvršbi pravočasno (v roku 8 dni) ugovarjal, da gre za zastaranje terjatve, zato je izvršilno sodišče sklep o izvršbi razveljavilo ter odločilo, da bo o zahtevku in stroških odločalo sodišče v pravnem postopku.

Sodišča pogosto obravnavajo tudi spore majhne vrednosti, do katerih pride med fizičnimi osebami zaradi posojil. Oseba A je na primer osebi B posodila 600 evrov, ta pa posojila ni vrnila v roku, za katerega sta se dogovorili v posojilni pogodbi. Oseba A je zato sprožila postopek spora majhne vrednosti, v katerem zahteva vrnitev posojenega zneska skupaj z zakonsko določenimi zamudnimi obrestmi za obdobje od dogovorjenega roka vrnitve posojila naprej.

Med fizičnimi osebami so pogosti tudi primeri sporov majhne vrednosti, ko ni plačana odškodnina za premoženjsko škodo, ki jo je ena oseba povzročila drugi, na primer tako, da je s svojim avtomobilom poškodovala njen avtomobil.

Najpogostejši spori majhne vrednosti, pri katerih je ena stranka pravna oseba (podjetje, družba) druga pa fizična oseba (posameznik), nastajajo zaradi različnih terjatev podjetja do posameznika (na primer zaradi neplačila telefonskega računa, komunalnih storitev, obratovalnih stroškov...).

### Izjeme

Ne glede na vrednost spornega predmeta pa spori majhne vrednosti ne morejo potekati v zvezi z nepremičninami, motenjem posesti, avtorskimi pravicami, varstvom in uporabo izumov ter znakov razlikovanja, v zvezi s pravico do uporabe firme in v zvezi z varstvom konkurence.

### Priporočamo pozorno branje!

Potrošniki so v sporih majhne vrednosti največkrat udeleženi kot toženci, ker na primer zamujajo s plačilom blaga ali storitev. Priporočamo, da natančno in v celoti preberete vse pozive in druga obvestila, ki jih dobite s sodišča. V tožbi oziroma v pozivu po vložitvi tožbenega zahtevka vas namreč sodišče seznanja tudi z vsemi vašimi pravicami in dolžnostmi.

### Sklepna ugotovitev

Posamezniki, ki se pravedno za manjše zneske, se le redko odločijo za angažiranje odvetnika. Odvetniški stroški so namreč nemalokrat višji od vrednosti spornega predmeta, zato se posamezniki v sporih majhne vrednosti največkrat zastopajo kar sami, pri tem pa tvegajo, da bodo spor izgubili že zaradi nepoznavanja ali slabega poznavanja procesnih pravil, ki veljajo pri sporih majhne vrednosti. Nasprotna

stranka, največkrat gospodarska družba, pa ima po navadi zaposlene pravne strokovnjake ali pooblaščenega odvetnika, ki so v pravu dobro podkovani.

V našem prispevku smo zato predstavili najpomembnejša pravila, ki jih moramo kot stranka v sporu majhne vrednosti nujno upoštevati, sicer ne moremo računati na ugoden izid spora. ■

### Časa je vedno samo 8 dni!

Roki v sporih majhne vrednosti so kratki. Na tožbo je treba odgovoriti v osmih dneh, potem ko jo prejmete. Tudi pripravljeno vlogo je treba podati v roku osmih dni. Izpolnitveni rok je prav tako osem dni. V roku osmih dni pa se je mogoče tudi pritožiti.

### Evropski spori majhne vrednosti

Evropska unija pripravlja uredbo o evropskem postopku pri sporih majhne vrednosti, ki bo za zdaj predvidoma urejala le čezmejne spore. Evropski postopek se bo torej uporabljal, če bo na primer neka gospodarska družba iz Avstrije tožila našega državljana za plačilo blaga. Pričakujemo pa lahko, da bo ta uredba v prihodnosti povzročila tudi nekatere spremembe našega postopka v sporih majhne vrednosti. Najbolj zanimivi poudarki te evropske uredbe so: mejna vrednost spornega predmeta je 2.000 EUR; tožbo in odgovor na tožbo bo mogoče vložiti na posebnem obrazcu; postopek bo potekal praviloma samo v pisni obliki, zato bo glavna obravnavna razpisana le izjemoma. Če bi do glavne obravnave prišlo, jo lahko sodišče izvede tudi z video konferenco ali s pomočjo katere druge komunikacijske tehnologije.